

حلم و بردباری؛ نشان خردگرایی و نکته سنجی / راه دستیابی به حلم چیست

حلم و بردباری باعث جلوگیری از شعله ور شدن آتش خشم و هیجانات نفس در لحظه بحرانی می شود و حلیم و شکبیا کسی است...

حلم و بردباری باعث جلوگیری از شعله ور شدن آتش خشم و هیجانات نفس در لحظه بحرانی می شود و حلیم و شکبیا کسی است که در عقوبت و مجازات شتاب نمی کند و در تصمیم های خود، نوعی خردگرایی و نکته سنجی ویژه ای نشان می دهد. به گزارش خبرگزاری مهر، یکی از بهترین نمادهای برقراری عدالت در عرصه وجود ما، حلم و بردباری است که قوه غضب را کنترل کرده، به هنگام و به جا از آن بهره می گیرد. نفس انسان را آرامش و طمانینه می بخشد تا اگر عملی برخلاف میل درونی او رخ داد یا به حادثه ای تلخ و ناگوار رسید از محدوده صبر حوصله بیرون نرود و فراتر از ارزش های شایسته عکس العمل نشان ندهد.

از این رو حلم را باعث جلوگیری از شعله ور شدن آتش خشم و هیجانات نفس در لحظه بحرانی دانسته اند و حلیم و شکبیا کسی است که در عقوبت و مجازات شتاب نمی کند و در تصمیم های خود، نوعی خردگرایی و نکته سنجی ویژه ای نشان می دهد.

با مروری بر آموزه های دینی، سخن نیکوی امام صادق (ع) را می یابیم که آن حضرت درباره حلم می فرماید: حلم چراغ الهی است که صاحب آن را به جوار رحمت الهی روشن و نورانی می کند و به سبب فیوضات نامنتهی حق، مستفیض می شود. بعد امام (ع) با بصیرت خویش راهکار روشن شدن به این ویژگی والای اخلاقی را ترسیم فرمود: انسان بردبار، حلیم و شکبیا نمی شود مگر آن که با نور معرفت و نور توحید تایید شود. (مستدرک الوسائل، ج 11، ص 289)

در نگاه امام (ع)، راه آراستگی به این صفت پسندیده، سبب نور و روشنایی است و از آن جا که نور در ذات خود روشن است و علاوه بر آن روشنگر دیگر اشیا نیز هست، انسان حلیم و شکبیا را نورانیت می بخشد و تلخی ها و تیرگی های راه را به او می نمایاند.

تمرین بردباری و شکبیایی گام بعدی آراستگی به این صفت زرین است که با تحمل و گاه فشار روحی و فرو بردن خشم و عصبانیت همراه است، اما پس از چندی اخلاق همیشه همراه انسان می شود امام کاظم (ع) می فرماید: اگر حلیم نیستی خود را به بردباری بزن و صفت حلم را به خود ببند، زیرا کم است کسی که خود را شبیه به افرادی می کند مگر آنکه امید است از آنان شود.

دعا و درخواست در پیشگاه پروردگار حلیم و حکیم گامی برای کسب حلم و بردباری در تندبادهای حوادث زندگی است. رسول اکرم (ص) خود این راه را گشوده و به پیروان خود آموخته که در لحظه های راز و نیاز دست دعا به سوی پروردگار بی نیاز گشود و چنین درخواستی نمایند: خدایا مرا به سبب علم بی نیاز کن و با حلم و شکبیایی زینت بخش.

امام صادق (ع) فرمودند: حلم و بردباری در پنج چهره نمایان می شود: انسان عزیز و آبرومندی که خوار و ذلیل می شود؛ فرد راستگو و صادقی که به دروغگویی متهم می گردد؛ کسی که به سوی حق و راستی دعوت می کند ولی مورد اهانت و اذیت و آزار قرار می گیرد؛ انسان وارسته ای که بدون هر جرم و خطایی مورد اذیت قرار می گیرد و فرد حق خواهی که با او مخالفت می شود. (مستدرک الوسائل، ج 11، ص 289)

با این نگرش در می یابیم که حلم، علاوه بر آشفته نشدن و مضطرب نگردیدن در هنگامه های هیجانات نفسانی شامل کظم غیض یعنی فرو بردن خشم که مانع پدید آمدن هیجان است نیز می شود. چنان که بهترین وزیر علم و دانایی، حلم و شکبیایی است و بهترین مددکار حلم رفق و نرمی در زندگانی است و رهاورد حلم، رضایت به خواست خداوند در تمامی عرصه های حیات و بلند نظری در هنگامه های تصمیم گیری است.